



E - BULLETIN

SLOVENSKÝ INŠTITÚT V PRAHE



November 2024 | Výstava Pod spoločnou krehkou strechou.

LITERATÚRA



ROK LITERATÚRY A TANEČNÉHO UMENIA

FOKUS NA SÚČASNÚ SLOVENSKÚ LITERATÚRU – celoročný cyklus prezentácie kníh finalistov literárnej ceny Anasoft litera

DOMINIKA MORAVČÍKOVÁ: DOM PRE JELEŇA

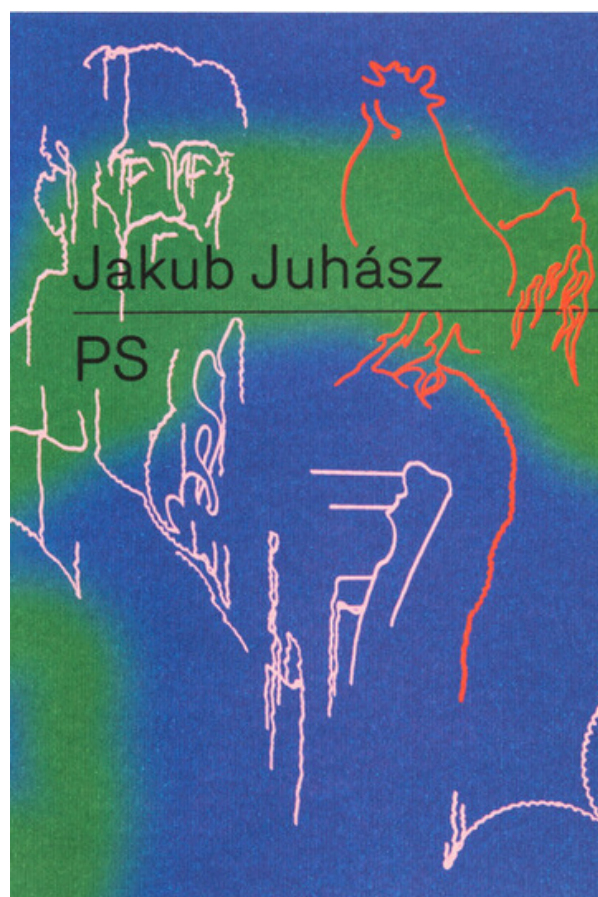
JAKUB JUHÁS: PS

Hostia: Dominika Moravčíková, Jakub Juhás

Moderuje: Jakub Pavlovský

19. 11. 2024 o 19:00 | 1. Podzemní antikvariát, Hybernská 22

V novembri sa v rámci celoročného cyklu diskusií s minuloročnými finalistami a finalistkami prestížneho slovenského literárneho ocenenia Anasoft litera s názvom *Fokus na súčasnú slovenskú literatúru* predstaví výnimočne dvojica mladých slovenských literárnych talentov: **Dominika Moravčíková** a **Jakub Juhás**.



Obálky kníh dvojice Dominiky Moravčíkovej a Jakuba Juhásza | Foto: Anasoft Litera



Dominika Moravčíková je poetka a prozaička pochádzajúca zo Strečna. Je doktorandkou muzikológie na Ústave hudební vědy na Filozofickej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe, kde študovala hudobné vzdelávanie rómskych detí na Slovensku. Okrem literatúry a muzikológie sa venuje kultúrnemu manažmentu vo sfére vizuálneho umenia v Košiciach, kde tiež spolupracuje na projekte Literárne rezidencie Košice.

Tvorivo sa vyvíjala v rámci projektu Medziriadky. V roku 2020 absolvovala tvorivú rezidenciu Kina Úsmev v Košiciach a tvorivú rezidenciu TROJICA AIR v Banskej Štiavnici.

Jej dielo *Dom pre jeleňa*, ktoré bolo nominované na cenu Anasoft litera 2023, je jej prozaickým debutom. Príbehy v ňom spája skúmanie hraníc medzi človekom a zvieratom, medzi prírodou a ľudským obydľím. Rodiny žijúce v rôznych typoch osídlenia (od horskej osady cez salaš až po samotný Dom pre jeleňa) sa ocitajú v osídlach prekliatia, tajomstva či sporu o vlastníctvo na pozadí vojnového alebo náboženského konfliktu. Zbierku ilustrovala umelkyňa Miriama Kardošová.



Jakub Juhás, rodák z Lučenca, vyštudoval kulturológiu na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre a teóriu interaktívnych médií na Filozofickej fakulte Masarykovej Univerzity v Brne. Venuje sa experimentálnej hudbe a vedie malé hudobné vydavateľstvo s názvom mappa editions. Medzi aktivity vydavateľstva spadá tiež kurátorstvo koncertov, inštalácií, rezidencií a workshopov. Svoje texty o zvukovom umení publikoval v rôznych kultúrnych a hudobných magazínoch. Je kurátorom v bratislavskom kultúrnom priestore LOM, ktorý sa zameriava na súčasné podoby zvukového umenia a akustickej ekológie.

Knižne debutoval v roku 2016 s prózou *Novoročný výstup na Jasenin*.

V diele *PS*, ktoré bolo nominované na cenu Anasoft litera 2023, Jakub Juhás opúšťa zatopený vrchársky kraj Novoročného výstupu na Jasenin a popri rieke Ipel' zostupuje dole na roviny, priamo do centra svojho rodného mesta, a pátra po Sándorovi Petőfim a jeho legende, ktorá sa stáva pozadím k čomusi intímnejšiemu. Čiastočne autobiografická kronika, čiastočne životopisné rozprávanie a čiastočne bonvivánsky cestopis hovorí o (ne)možnosti vzťahu súčasného človeka k historickej postave a jej mytologicky ponímanému príbehu.

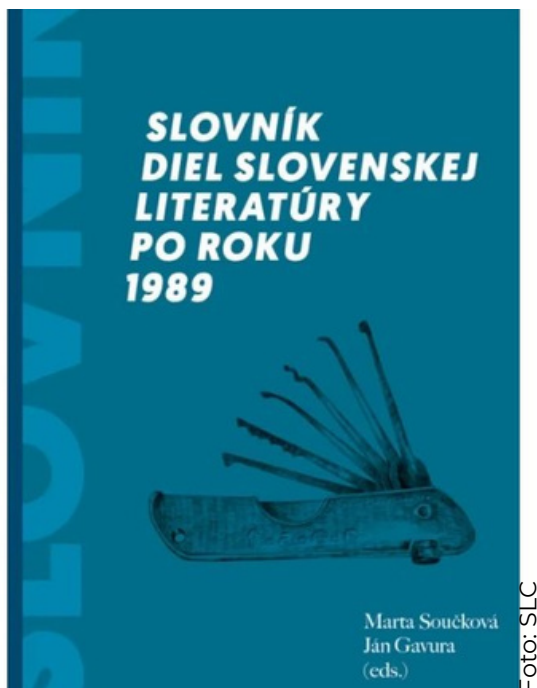
Pripravili:

Slovenský inštitút v Prahe, Slovenské literárne centrum,
literárny magazín TVAR, 1. Podzemní antikvariát.

PREZENTÁCIA SLOVNÍKA DIEL SLOVENSKEJ LITERATÚRY PO ROKU 1989

Novú významnú literárno-vedeckú publikáciu predstaví zostavovateľská dvojica odborníkov **Marta Součková** a **Ján Gavura**.

11. 11. 2024 o 17:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1



Slovník děl slovenské literatury po roku 1989 je prvou vedeckou encyklopédiou zameranou na poéziu a prózu, ktorou sa zachytáva prehľad najvýznamnejších literárnych diel v poslednej literárnohistorickej etape slovenskej literatúry. Obsahuje 178 hesiel, ktoré pripravili tri desiatky odborníkov pod vedením skúsenej zostavovateľskej dvojice Marty Součkovej a Jána Gavuru.

Doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD. a prof. PhDr. Marta Součková, PhD., experti v odbore teórie literatúry a dejín konkrétnych národných literatúr pôsobiaci na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove, prijali pozvanie predstaviť publikáciu odbornej aj širokej verejnosti na pôde Slovenského inštitútu v Prahe.

V rámci prezentácie priblížia komplexné dielo, ktoré sa skladá z hesiel obohatených o bibliografické údaje, stručné informácie o autoroch, charakteristiku diel, analýzu a interpretáciu ich významových a výrazových aspektov aj ich miesto v kontexte slovenskej literatúry.

Zaujímavosťou je, že dielo po prvý raz zahrnuje do jednoliateho celku aj literatúru slovenských enkláv vo Vojvodine a zahraničí.

Ku každému dielu je navyše vybraná výstižná ukážka, čím slovník napĺňa charakter literárnej antológie a sprostredkúva dôležitú reálnu skúsenosť s textom.



SPEV LÁSKY A SMRTI

Olivier Messiaen: Harawi, Chant d'amour et de mort

Multimediálne predstavenie inšpirované slávnym mýtickým príbehom lásky Tristana a Izoldy.

28. 11. 2024 o 17:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1



Experimentálne multimediálne predvedenie surrealistickej vokálnej poémy francúzskeho hudobného skladateľa *Oliviera Messiaena* (1908 – 1992) *Harawi, Chant d'amour et de mort* (*Spev lásky a smrti*) z roku 1945 pre soprán a klavír v štýle performatívneho umenia s využitím upravenej digitálnej fotografie a interaktívnej digitálnej animácie spájajúcej účinkujúcich, divákov, miesto a čas.

Spev lásky a smrti je prerozpráváním známeho mýtu o Tristanovi a Izolde očami peruánskeho dievčaťa menom Piroutcha na pozadí surrealistického textu plného rôznych symbolov. Skladateľ, ktorý je súčasne aj autorom textu, sa inšpiroval peruánskou ľudovou piesňou, operou Richarda Wagnera *Tristan a Izolda*, spevom vtákov, hinduistickou mytológiou, astronómiu a v neposlednom rade francúzskymi surrealistickými básnikmi.

Dominantnou témou diela je podmaňujúca láska, ktorá nachádza svoje naplnenie až v smrti. V 12 spevoch poémy Messiaen zobrazuje rozličné podoby lásky, nehu, blízkosť, túžbu, vášeň, extázu, predtuchu, vzdor, šialenstvo, zmierenie a smrť. Hudobné dielo bude doplnené o sprievodné umelecké slovo vo francúzskom origináli a slovenskom preklade približujúce autorský text skladateľa.

Spev/ideová koncepcia: **Maria Taytakova** | Klavír: Peter Pažický | Digitálna animácia: Veronika Šmírová | Digitálna fotografia: Sára Stupková | Umelecký prednes: Lucia Hurajová.

Bilingválne slovensko-francúzske podujatie sa uskutoční pod záštitou pražského klastru siete európskych národných kultúrnych inštitútov EUNIC.

Pripravili:

Slovenský inštitút v Prahe v spolupráci s Francúzskym inštitútom v Prahe
a Veľvyslanectvom Luxemburského veľkovojvodstva v Prahe.

FILM

JE TO VO HVIEZDACH

Premiéra filmu slovenského režiséra Petra Kerekesa. V kinách od 7. 11. 2024.

Slávnostná premiéra 5. 11. 2024 | Bio Oko, Františka Křížka 15, Praha 7



Neapolská rodáčka Luciana je jednou zo zástankýň aktívnej astrológie. Ako sama rada hovorí: je to jednoduchý, avšak účinný spôsob, ako zmeniť svoj osud tým, že v deň narodenín vyrazíte na výlet do presne danej destinácie. Lucianina činnosť by sa dala charakterizovať ako práca ezoterického stratéga kombinovaná s cestovnou kanceláriou. Pri triangulácii zemepisnej šírky, dĺžky a efemeríd na mapách zároveň pozorne sleduje tie najlepšie ponuky na Skyscanneri.

Lucianu, ktorá žije so svojou dcérou, manželom a svokrou v chátrajúcom zámku neďaleko benátskej lagúny, navštevoval v jej „kancelárii“ režisér a producent Peter Kerekes so svojim štábom počas siedmich rokov. V dokumentárnej komédii sleduje príbehy jej piatich klientov hľadajúcich nový život, osudovú lásku, vášeň, naplnenie túžob a odpovede na otázky, ktoré im doposiaľ nikto nedal.

Je to vo hviezdach sa s nehou a pochopením dotýka pomínutelnosti, trápnosti a potrebnosti hľadať nádej a zmysel existencie, aj keby malo ísť len o prchavé preludy.

Nová snímka slovenského režiséra Petra Kerekesa nedávno súťažila na Medzinárodnom filmovom festivale v Benátkach v sekcii Horizonty a jeho česká predpremiéra prebehne na festivale dokumentárnych filmov v Jihlave. Do českej distribúcie film vstúpi 7. 11. 2024. Slávnostná premiéra za účasti režiséra sa uskutoční 5. 11. 2024 v kine Bio Oko. Snímka je natočená v koprodukcii Talianska, Slovenska, Česka, Rakúska a Chorvátska.

Vstup na pozvánky.

NEZLOMNÍ A OBĚTOVANÍ

Filmový festival, ktorý už piatykrát usporadúva Muzeum paměti XX. století.

5. 11. – 8. 11. 2024 | Kino Atlas, Ke Štvanici 371/4, Praha 8



Pachová stopa | 4. 11. 2024 o 20:00, Velký sál

ČR, SR, r. Zuzana Piussi, 78 min.

Práca s pachovou stopou bola ako dôkazová metóda bola vynájdená Sovietmi a rozpracovaná východonemeckou tajnou políciou. Hojne sa využívala proti disidentom a počas 80. rokov sa stala súčasťou policajnej praxe. Problém však nastal vo chvíli, keď ju česká justícia a policajný aparát nekriticky prevzali do praxe ponovembrového výkonu spravodlivosti a bola postavená na úroveň kľúčového dôkazu, ktorý stačí na odsúdenie obvineného. Film sleduje príbehy justičných omylov a približuje osudy ľudí, ktorí sedia vo väzení s dlhými trestami a usilujú sa o obnovu procesu.

Letová správa OK 89–90 | 5. 11. 2024 o 16:00, Modrý sál

Host: Fedor Gál | Moderuje: Michal Macháček

ČSFR, 1990, r. Ilja Ruppeldt, 1990, 65 min.

Dlhometrážny dokument o udalostiach u nás v období jedného roka od leta 1989 do leta 1990.

Muži revolúcie | 6. 11. 2024 o 13:00, Velký sál

Uvádza: Michal Macháček

SR, 2012, r. Zuzana Piussi, 65 min.

Dokumentárna snímka slovenskej dokumentaristky Zuzany Piussi je mozaikou subjektívnych pohľadov bývalých revolucionárov – priamych účastníkov a protagonistov Nežnej revolúcie. V snímke sa Piussi rozhodla pátrať v pamätiach mužov, ktorí zohrali významnú úlohu v nových dejinách našej krajiny a prostredníctvom ich osobného pohľadu na udalosti pred, počas a po roku 1989, až po prvé voľby v roku 1990 prináša neštandardný obraz revolučných zmien ako boli vnímané vtedy a dnes. Po dvadsiatich dvoch rokoch sa Piussi pokúsila zozbierať čo najširšie spektrum výpovedí a demýtizovať udalosti z novembra 1989.

Všetci ľudia budú bratia | 6. 11. 2024 o 17:00, Modrý sál

Host: Robert Kirchhoff | Moderuje: Michal Macháček

SR, 2023, r. Robert Kirchhoff, 116 min.

Líder Pražskej jari nastolil v období slobodných šesťdesiatych rokov ideu socializmu s ľudskou tvárou, ktorú umlčali sovietske tanky. Tvár Alexandra Dubčeka sa aj napriek totalitnej temnote stala symbolom. Vo filme *Všetci ľudia budú bratia* sa k tomuto stále živému symbolu vracia slovenský režisér Robert Kirchhoff a skladá príbeh „tváre Dubček“. Tváre vizionára a tajomníka, ideálu a reality, absolútneho a relatívneho, elitného a ľudového, globálneho a lokálneho, moci a bezmocnosti, víťazstva a prehry. Svedkov Dubčekovho života sledujeme vo výjavoch od utopickéj komúny v Kirgizsku, kde vyrastal, cez éru popovej politickej hviezdy, éru disentu až po Nežnú revolúciu v roku 1989, Dubčekov návrat do veľkej politiky a jeho tragickú smrť.

Prehliadka študentských filmov | 7. 11. 2024 o 13:00

- **SILO** (SR, 2023, r. Imrich Kutík, FTF VŠMU, 10 min.)
- **The Whisper of Freedom** (SR, 2023, r. Anna Ahaliieva, FTF VŠMU, 16 min.)
- **Križovatka Jozefa Čabelku** (SR, 2023, r. Martin Polerecký, AU BB, 16 min.)

Ján Langoš – strážca pamäti | 8. 11. 2024 o 10:30, Veľký sál

Host: Břetislav Rychlík | Moderuje: Kryštof Zeman

ČR, SR, 2019, r. Břetislav Rychlík, 52 min.

Ján Langoš je jedna z najvýraznejších postáv novodobých československých dejín – disident a jeden z vodcov Nežnej revolúcie. Po novembri 1989 prijal náročnú úlohu a stal sa federálnym ministrom vnútra v prvej demokraticky zvolenej vláde. V roku 2002 zakladal Ústav pamäti národa. Jeho život pretrhla tragická autonehoda. Životný príbeh Jána Langoša je potvrdením skutočnosti, že zápas s prejavmi zla a neslobody neskončil pádom totalitného režimu v novembri 1989.

Festival dokumentárnych filmov o 20. storočí **Nezломní a obětovaní** vznikol v roku 2020 ako projekt Muzea paměti XX. století. Snahou organizátorov je vytvoriť medzinárodnú prehliadku dokumentárnych filmov venovanú dramatickým udalostiam a historickým osobnostiam minulého storočia.

Témou piateho ročníka festivalu je rok 1989 v Československu a ďalších štátoch sovietskeho bloku. Kompletný festivalový program nájdete na tomto [odkaze](#).

Na festivale *Nezломní a obětovaní* Slovenský inštitút v Prahe participuje už tretím rokom. Minulý rok v rámci neho sprostredkoval premietanie slovenského filmu *Zamatoví teroristi* režisérsko-scenáristickej trojice Petra Kerekesa, Ivana Ostrochovského a Pavla Pekarčíka, spolu s diskusiou s Ivanom Ostrochovským. V roku 2022 zase s úspechom uviedol dokumentárny film slovenskej producentky, scenáristky a režisérky Anny Gruskovej *Žena novej doby* o slovenskej priekopníčke demokracie a hrdinke SNP Dr. Alžbete Göllnerovej.

3KINO FILMFEST

11. ročník súťažného festivalu stredoeurópskeho filmu

11. 11. – 16. 11. 2024 | Městská knihovna, Mariánské náměstí 98/1, Praha 1 a 3KinoArt Pasáž, Vodičkova 30, Praha 1



Aj tento rok sa Slovenský inštitút v Prahe bude podieľať na súťažnom Festivale stredoeurópskeho filmu 3Kino FilmFest, ktorý sa zameriava na stredoeurópsku kinematografiu. Festival, ktorého 11. ročník bude v historickom centre Prahy prebiehať od 11. do 16. novembra 2024, ponúkne 18 súťažných celovečerných hraných filmov, ale tiež stretnutia s tvorcami, rôzne výstavy a koncerty. Hlavný program sa uskutoční v kinosáloch pražskej Mestskej knižnice na Mariánskom námestí, sprievodný program sa bude konať v 3KinoArt Pasáži na Vodičkovej 30.

Tešiť sa môžete na najnovšie slovenské celovečerné filmy:



Vlny | 15. 11. 2024 o 17:00

Snímka *Vlny* režiséra Jiřího Mádlu ukazuje doposiaľ neznáme príbehy novinárov Československého rozhlasu. Na konci 60. rokov, kedy znel z rádiových vln rokenrol a študentské revolty menili svet, nastúpi starší z bratov do prestížnej redakcie rozhlasu. Čoskoro sa ocitne v nebezpečnom súboji redaktorov a tajných služieb. Vo víre udalostí ide všetkým o život a hlavný hrdina stojí pred drsnou voľbou: ochrániť brata, alebo pravdu a kolegov? Film je inšpirovaný skutočným príbehom skupiny novinárov medzinárodnej redakcie Československého rozhlasu a ich odhodlaním prinášať nezávislé správy za každú cenu.

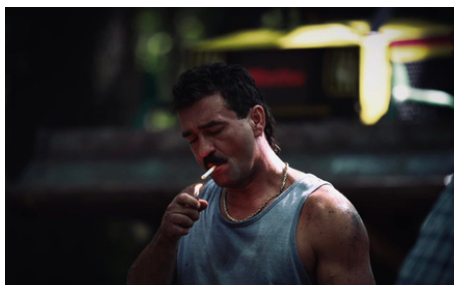


Ema a smrtihlav | 12. 11. 2024 o 20:00, Velký sál, Městská Knihovna

Vojnový slovenský štát 40. rokov stavia svoju identitu na nenávisti k menšinám. Po vyhnaní Čechov odchádzajú prvé židovské transporty. Silnejúci nacionalizmus postihuje aj maďarskú vdovu Mariku, ktorá príde o prácu v arizovanom krajčírskom salóne v centre Bratislavy. Kvôli svojmu pôvodu aj tomu, že ukrýva židovského chlapca, sa Marika snaží držať v ústraní. Napriek tomu sa ocitne v centre pozornosti dvoch mužov: kapitána slovenskej Hlinkovej gardy a nemeckého nacistického dôstojníka.

**Spiaci účet | 14. 11. 2024 o 17:30, Velký sál, Městská knihovna**

Pátranie mladých manželov po tajomstve predkov, ktorého korene siahajú do časov, kedy sa odohrávali najhroznejšie zločiny minulého storočia, prepojené s arizáciou, bezbrehou chamtivosťou, bezohľadnosťou, s hraničnými prejavmi neludskosti, ale aj ničím neohraničenou túžbou po moci. Dramatická reflexia pamäte a času v príbehu zo súčasnosti v konfrontácii československého kontextu počas slovenského štátu (1939/1945).

**MIKI | 14. 11. 2024 o 20:15, MALÝ SÁL, MĚSTSKÁ KNIHOVNA**

MIKI je príbeh muža, ktorý sa vráti zo zahraničia späť do svojej rodnej dediny, do krajiny, ktorá sa rýchlo mení a v ktorej sa otvárajú nové veľké možnosti aj v oblasti organizovaného zločinu. Miki, pôvodným povoláním vodič autobusu, v sebe postupne objaví a aktivuje schopnosti na to, aby vybudoval jednu z najväčších a najobávanejších mafiánskych skupín v krajine.

**Fantasy | 12. 11. 2024 o 17:30, Velký sál, Městská knihovna**

Kto by nemiloval divoké večierky – zvlášť také, na ktorých sú hlavným zdrojom zábavy látky silnejšie ako alkohol? Sofia so svojim priateľom Pellerom, amatérskym chemikom, rozbieha veľmi lukratívne podnikanie. Keď sa totiž akákoľvek podomácky vyrobená droga zmieša s fentanylom, jej účinky sa závratne násobia. A rovnako aj zisk. Čo na tom, že ich droga sa pre mnohých stáva smrtiacim kokteilom? Ich úspech veľmi skoro priláka pozornosť polície, ale hlavne ruskej mafie, ktorá konkurenciu netoleruje. Sofia sa rozhodne hrať vabank a nezáleží, koľko životov to bude stáť... Kriminálny thriller Fantasy je inšpirovaný skutočnými udalosťami, ktoré sa odohrali pred viac ako 10 rokmi na Slovensku.

Informácie o vstupenkách a kompletný festivalový program nájdete na tomto [odkaze](#).

PREMIETANIE KRÁTKYCH FILMOV ŠTUDENTOV A ŠTUDENTIEK VŠMU

Sprievodné podujatie festivalu stredoeurópskeho filmu 3Kino FilmFest.

14. 11. 2024 o 18:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hyberská 1

V rámci 11. ročníka festivalu stredoeurópskeho filmu 3Kino FilmFest sa v Slovenskom inštitúte v Prahe uskutoční premietanie krátkych filmov, ktoré vznikli na pôde Vysokej školy múzických umení v Bratislave.



35 Millimeters From The Storm // 35 milimetrov od búrky

Mozaikový film reflektujúci pocity ukrajinských odídenecov po vypuknutí ruskej invázie. Utečenecký tábor v Gabčíkove ukrýva v každej izbe iný osud a spoločnú túžbu po návrate domov. Experimentálna filmová báseň vznikla ako kolektívne dielo natáčané na 35 mm filmovú surovinu, s cieľom zachytiť dopady vojny na civilistov.

Réžia a scenár: Anna Ahaliieva, Vladimír Horník, Dominik Reisel, Rebeka Sabolová | Kamera: Pavol Brečka, Adam Harkabus, Sylvia Koštenská, Gabriela Kubíková, Laura Polovková, Lukáš Peter Tóth, Sabina Zelinková | Strih: Dominik Reisel | Zvuk: Pavol Guman, Samuel Perunko, Marek Votruba | Kostýmy a umelecká réžia: Laura Černáková, Kristína Vavrová | Zvýraznenie farieb: Juraj Staráček | Hudba: Pavol Guman | Účinkujú: Eliška Schlosser, Angelina Nykoryč, Kristián Šimončíč, Július Beliš, Martina Felonenko, Viktoria Kondrashova, Michal Ďuriš | Výkonní producenti: Barbora Lehotská, Simona Michalíková, Ivana Zvaríková, Tobiáš Ondruš, Ivana Horváthová, Júlia Činčurová, Anna Mária Zimová, Klaudia Koleková, Viktória Mikulášiková



Drowned Places // Utopené miesta

Na malom betónovom ostrove žijú brat so sestrou. Z hĺbín mora lovia zvyšky zabudnutej civilizácie a stavajú loď, na ktorej sa plánujú prepraviť k nejasnému pobrežiu na horizonte. Ale koralmi obrastený podmorský svet sa rýchlo rozpína a súrodencov tak čoskoro postaví pred osudové rozhodnutie.

Réžia, scenár, kamera, umelecká réžia, zvýraznenie farieb: Katarína Jelínková, Darya Sidorova, Viktória Zimmermannová | Strih: Oliver Bahúl | Animácia: Katarína Jelínková, Ramon Kertesz, Patrik Marcibányi, Darya Sidorova, Viktória Zimmermannová | Zvuk: Marek Brinzík | Hudba: Martin Hasák



The Bus // Autobus

Počas jedného dňa konca školského roka sa na výlete autobusom stretávajú rozdielne generácie rozdielne frustrovaných postáv vodiča Jána, učiteľky, praktikantky a dospievajúcej Emy. Po sérii konfliktov medzi provokujúcou Emou a našťavaným Jánom sa v interiéri autobusu postupne odhaľujú pozadia ich životov a generačnú priepasť nahrádza nečakaná blízkosť. Oboch spája absentujúca rodina a pocit

spolupatričnosti, vďaka ktorému by sa dokázali v živote posunúť ďalej. Svedkom celého príbehu je stará Karosa, autobus, ktorý je tichým spoločníkom nesúci príbeh ľudí, ktorých vезie.

Réžia: Daniela Sláviková | Scenár: Daniela Sláviková, Kristína Žilinčárová | Kamera a zvýraznenie farieb: Gabriela Kubíková | Strih: Martin Kasala | Zvuk: Samuel Šebok | Hudba: Eva Sajanová a Richard Grimm, Peter Stašák, Peter Kliment, Berry Lipman, Friedel Berlipp | Účinkujú: Agáta Lieskovská, Attila Mokos, Adriána Moravčíková, Aniko Vargová | Výkonný producent: Patrik Kubizna | Jiné: Filip Matlák



VALE TUDO

Lucia "Pretty Beast" Krajčovič je 34 ročná profesionálna MMA zápasníčka a mama dvoch detí. Krátko po pôrode je odhodlaná stať sa šampiónkou v oboch disciplínach - športe aj materstve. S novorodeniatkom v náručí sa pripravuje na svoj nasledujúci zápas. Pod obrovským tlakom svojich dvoch identít, vyčerpaná z nedostatku spánku, zápasí s otázkou, na ktorú mala ešte nedávno jasnú odpoveď. Ako byť Pretty aj Beast a dokedy ešte?

Réžia a scenár: Tereza Smetanová | Kamera: Andrej Dlabáč | Strih: Petra Štefancová | Zvuk: Štefan Tomko | Zvýraznenie farieb: Daniel Gavenda | Účinkujú: Lucia Krajčovič, Tomáš Kohout, Erika Krajčovičová | Výkonná producentka: Jenifer Töröková



A good mind grows in thorny places // DOM STROM

Krátky dokument Dom strom je o 12 ročnom chlapcovi z hladovej doliny, ktorý je miestny drevorubač. Jeho život vyzerá veľmi tvrdo ale v jeho podaní neskutočne ľahko a poe0cky. Adam má svoje rituály, ktoré mu robia radosť. Je to dospelý chlap v detskom tele. Zo svojej partii kamarátov je najpracovitejší, hoc je róm, čo mu veľmi rado jeho okolie pripomína. Adam aj so svojou rodinou ignorujú tieto narážky na svoj pôvod. Sú hrdými slovákmí a milujú svoj kraj.

Jeho brat je sympatizantom extrémistickej politickej strany a má veľmi vyhradené názory na menšiny. Adam k bratovi zhliada a hlavne k jeho zručnosti pílenia stromov. Raz by aj Adam chcel byť taký, preto sa v dedine snaží prezentovať len v dobrom svetle...Jeho kamaráti si ale o ňom myslia presný opak. Adam ale len čaká na správny čas, kedy im ukáže čo je zač.

Réžia, scenár, kamera, strih: Katarína Gramatová | Zvuk: Anna Žihlová | Zvýraznenie farieb: Petr Simo | Účinkujú: Adam Šuniar, Michal Zachenský, Dominik Vetrák | Výkonná producentka: Julie Žáčková

OD MARCA DO MÁJA

Slávnostná premiéra filmu slovenských tvorcov v pražskom kine Bio Oko.
Réžia Martin Pavol Repka, v hlavnej úlohe Zuzana Fialová.

27. 11. 2024 o 19:00 | Bio Oko, Františka Křížka 15, Praha 7



Pod strechou starého dedinského domu spolu žije päťčlenná rodina. Zatiaľ čo rodičia pomaly starnú, deti dospievajú a je jasné, že sa už čoskoro vydajú vlastnou cestou. Do nemenného rytmu každodenného života ale vstúpi nečakaná správa o matkinom tehotenstve a myšlienka na nového súrodenca postupne zasahuje všetkých obyvateľov domu. Od marca do mája ponúka neokázalý, intímny portrét ľudskej súdržnosti, často vyjadrený tými najmenšími prejavmi. Nenápadný, ale mimoriadne autentický príbeh je natočený s rovnakou nehou a trpezlivosťou, s akou príroda prebúda svoje zmysly v jarných mesiacoch.

Réžia a scenár: Martin Pavol Repka | Kamera: Tomáš Šťastný | Zvuk: Kryštof Blabla | Strih: Benjamín Kolmačka | Výtvarník: Jan Tomšů | Produkcia: Tomáš Pertold | Výroba: Perfilm | Koprodukcia: Studio BEEP, PFX | Hrajú: Zuzana Fialová, Jozef Abafi, Natália Fašánková, Jana Markovičová, Damián Humaj

Martin Pavol Repka (1995, Bratislava, Slovensko) absolvoval bakalársky stupeň na Katedre réžie pražskej FAMU. Už vo svojich študentských filmoch sa zaoberal hlavne témou rodiny a priateľstva. Jeho bakalársky film *Do dálky a lodí* (2021) bol nominovaný na cenu ARAS za najlepší debut nad 30 min. Krátky film *Táta* (2022), ktorý režíroval spoločne s ukrajinskou režisérkou Myrou Klochou, súťažil na 43. MFF Manaki Brothers a bol uvedený na MFDF Ji.hlava. Jeho prvý celovečerný film *Od marca do mája* (2024) získal cenu v rámci workshopu First Cut+ na festivale v talianskom Terste a bol uvedený vo svetovej premiére na 58. KVIFF v súťaži Proxima.

Vstup na pozvánky.

HUDBA

OPERNÉ KURZY BELCANTO-LAB SIMONY HOUDA ŠATUROVEJ

Tretí ročník speváckych kurzov pod vedením významných umelcov.

27. 11. - 1. 12. 2024 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

V dňoch 27. 11. – 1. 12. 2024 sa v priestoroch Slovenského inštitútu v Prahe uskutoční 3. ročník speváckych kurzov pod vedením významnej slovenskej sopranistky **Simony Houda Šaturovej**, v hudobnom sprievode klaviristu **Roberta Pechanca**, a tentoraz aj za prítomnosti hosťujúcej slávnej holandskej pedagogičky Margreet Honig.

Kurzy určené pre študentov a absolventov umeleckých škôl a profesionálnych spevákov vyvrcholia dňa 1. 12. 2024 slávnostným záverečným koncertom v Slovenskom inštitúte v Prahe.



Foto: belcantolab.cz

SIMONA HOUDA ŠATUROVÁ je medzinárodne uznávaná sopranistka, ktorá pravidelne vystupuje na Slovensku, v Česku aj v zahraničí. Je nositeľkou Ceny Nadácie Charlotty a Waltera Hamelových za vynikajúce výkony v speve (Lübeck, 2007) a taktiež Ceny Thálie za najlepší operný výkon v roku 2001. Absolvovala štúdium spevu na bratislavskom konzervatóriu a ďalej sa vzdelávala na kurzoch s umelkyňami Ileanou Cotrubas a Margreet Honig. S druhou menovanou spolupracuje bezmála dvadsať rokov, pričom už sama vedie workshopy a kurzy. Okrem toho má tiež bohatú diskografiu, nahrávala pre firmy Sony/BMG, Orfeo, Supraphon, hänssler Classic či Carus Verlag. V roku 2009 obdržala za sólové CD Haydn Arias od Gramophone Magazine ocenenie Editor's choice.

VIZUÁLNE UMENIE

VÝSTAVA FRANTIŠEK LIPTÁK: HLAVNÉ MESTO

Výstava maliarskej tvorby významného slovenského scénografa a výtvarného umelca, ktorú pripravil Festival českej a slovenskej tvorby pre deti a mládež

21. 10. – 15. 11. 2024 | Slovenský inštitút v Prahe, Hyberská 1



Šťastie antropocénu

František Lipták je na domácej výtvarnej scéne autorom s ľahko rozpoznateľným rukopisom. Typickou pre jeho tvorbu je naivistická poetika, ktorá však má čo povedať k svetu ľudí i k daniu okolo nás. Ústrednou postavou, okolo ktorej sa točí a ku ktorej sa neustále vracia, je štylizovaná postava červenej bytosti, veľmi pripomínajúcej človeka. Situácie a výjavy, v ktorých sa ocitá, sú nám známe. Poznáme ich obyčajnosť, ošúchanosť, ale aj prívetivosť a domácosť, s ktorými sa vieme identifikovať. Červená postava je metaforou nás samých, a ako taká je správou, z ktorej sa o sebe niečo dozvedáme.

Výstava Hlavné mesto je však práve v tomto zmysle netypická, pretože červená postava v nej takmer chýba. Ak sa na obrazoch mihne, tak len okrajovo, ustupujúc do úzadia. A predsa si ju nemôžeme odmyslieť. Jej neprítomnosť je nápadná, upozorňuje na seba a pripomína sa tým, že dáva priestor čomusi inému.

Čomu, zistíme hneď na prvý pohľad – domom, panelákom, mestám... Výkvetu ľudskej racionality. Červená postava ako metafora človeka je tu prítomná vo svojom výtvore.

Indíciu tejto diskkrétnej prítomnosti nájdeme už v samotnom názve výstavy, ktorý môže odkazovať na hlavné mesto ako metropolu či územnosprávne centrum krajiny, ale tiež na mesto projektované našou hlavou, vyrastajúce z nej a predlžujúce architektúru mysle. To sa na Liptáka podobá, pristihovať metaforu v jej metaforickosti a navracáť význam z prenesenej podoby k doslovnosti! Hlavné mesto ako mesto v našej hlave, mesto napojené na hlavu, a preto nesúce rovnakú povahu.

Áká je teda povaha tohto mesta? Je bujnejšia, kypiacia, rozrastajúca sa na všetky strany v chaotickom množení. Nerešpektuje zákony geometrie a každú chvíľu hrozí, že sa kolosálne zrúti ako Babylonská veža. Svojím tvarom pripomína divo sa rozvetvujúci kaktus, pomýlený akousi jedovatou prísadou v zemi. Svet ľudí, ona povestná kultúra, ktorá bola v protiklade k prírode vždy svetom skrotených síl, funkčných tvarov a artikulovaných významov, tu nadobúda podobu nekontrolovateľného rašenia, vlnobitia prírastkov. Ako o tom vypovedá obraz Mešťan, človek je týmto výtryskom vlastnej mysle obkolesený zo všetkých strán, či dokonca úplne vytesnený a ponechaný v úzkosti na periférii obsadeného sveta.

Situácia je o to beznámejšia, že ani príroda, vyznačujúca sa na Liptákových obrazoch sebe vlastnou harmóniou a tichým poriadkom vecí, neposkytuje ľudskej bytosti azyl. Pretože zdrojom chaosu je sám človek. To jeho prítomnosť rozvracia artikuláciu sveta a prináša zajakavosť omieľajúcu donekonečna to isté, ničiac tak akékoľvek vyhliadky zmyslu. On sám je ohniskom rozvratu, ktorému nedokáže uniknúť. Čosi sa pokazilo. Chaotické sily zahnané do temných kútov mysle sa podvratne napojili na korene racionality a podrobili si jej prácu. Atropocén predsa len nebude najšťastnejším obdobím.

Zostáva nám ešte vôbec nejaká nádej? Možno. Možno východisko spočíva v zmene mierky, ako nás o tom poučá efekt motýľích krídel a Liptákov diptych *Motýlie krídla*. Možno chaos nie je tak celom neusporiadaný, ako by sa nám mohlo zdať. Možno len potrebujeme trochu poodstúpiť, aby sme v ňom rozpoznali určité vzory či sekvencie. Červená postava sa tu mení na drobnú čiernu siluetu, akrobata, pútnika krajinou... Vidíme ho iba v obrysoch, z diaľky, zasadeného do susediacich príbehov a dejov. A v tomto oddialení znova rozpoznávame istú usporiadanosť. Čudnému krúteniu tela rozumieme ako akrobatickému číslu a v bezcieľnom hmýrení vidíme pohyb celého spoločenstva, ktorý prináleží širšiemu poriadku sveta. V sérii kresieb tušom sa obrysy domu menia na kaligrafický znak, ktorý opäť sľubuje čitateľnosť a zmysel.

Napokon, človeka predsa nemôžeme od sveta odčítať. Je jeho plodom, záhybom, je ním. Ľudský a prírodný svet sa nedajú od seba oddeliť. Nie je žiadne dnu a vonku. Svet nie je alebo harmonický, alebo chaotický. Je oboje súčasne a záleží na našej perspektíve, ako sa nám javí. Liptákova *Krajina slepcov* nás však uistuje, že aj to, čo sa z ľudského pohľadu zdá byť neartikulovaným hemžením, prináleží Inteligencii ďaleko presahujúcej tú ľudskú, a zároveň ju zakladajúcej. Pretože kto môže tvrdiť, že ono chaotické bujnenie v našich hlavách nie je súčasťou nejakého prezieravejšieho zámeru, na ktorý naša krátkozrakosť nedovídi? Krátkozrakosť antropocénu je zároveň jeho šťastím.

Text: Slavka Liptáková



František Lipták sa narodil 24. 4. 1962. Vyštudoval Strednú umelecko-priemyselnú školu v Košiciach, odbor grafika, a Vysokú školu múzických umení v Bratislave, odbor divadelná scénografia. Od roku 1986 pracoval takmer vo všetkých slovenských divadlách, ale aj v divadlách v Čechách a v Poľsku. Je zakladateľom nezávislej divadelnej spoločnosti Teatro Tatro. Za posledných 30 rokov vytvoril viac ako 100 inscenácií. Mnohé z nich boli ocenené na domácich aj zahraničných festivaloch. Od roku 1991 sa venuje aj filmu. Ako architekt a výtvarník spolupracoval na profilových slovenských filmoch deväťdesiatych rokov. S režisérom Martinom Šulíkom spolupracoval na filmoch *Neha*, *Všetko, čo mám rád*, *Záhada*, *Orbis pictus*, *Zabíjačka*,

Krajinka, *Slnečný štát*, *Cigán*, *Ilmočník*, *Muž so zajačimi ušami*. S režisérom Miroslavom Šindelkom na filme *Vášnivý bozk*. S Václavom Vorlíčkom na filme *Vták Ohnivák* a s Agnieszkou Holland na filmoch *Tretí zázrak* a *Jánošík*. Ďalej spolupracoval s Vladom Balcom na filme *Dážď padá na naše duše*, s Romanom Vávrom na filme *Čert ví proč* a s Darekom Jablonským na filme *Haličské príbehy*. Za film *Záhada* získal ocenenie Českej filmovej akadémie Český lev. V roku 2018 získal druhého Českého leva za animovaný film *Lajka* spolu s Aurelom Klimtom a Martinom Velíškom. V tom istom roku bol ocenený ASFK za prínos slovenskej kinematografii. S Dušanom Dušekom a Martinom Šulíkom spolupracoval na scenári k filmu *Zabíjačka*. Ako scénograf vytvoril niekoľko úspešných inscenácií v Poľsku: *Gulliwer* v Białystoku a Toruni, *Merlin* v Teatr Narodowy vo Varšave, *Figarova svadba* a *Robinson Crusoe* v Teatr Lodz, *Snehová kráľovná* v Teatr Opole, *Buratino* – Varšava, *Nasza klasa*, *Koziolek Matolek* – Teatr na Woli vo Varšave. František Lipták sa venuje aj maľbe. Doteraz mal viac ako tridsať samostatných a mnoho kolektívnych výstav na Slovensku i v zahraničí (Vancouver, Paríž, Reims, Voyanne, Berlín, Viedeň, Budapešť, Zakopané, Warszawa, Krakow, Zlín, Praha).

POD SPOLOČNOU KREHKOU STRECHOU

Výstava pedagógov z Katedry fotografie a nových médií VŠVU v rámci Mesiaca fotografie.

22. 11. 2024 – 10. 1. 2025, vernisáž 21. 11. 2024 o 18:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

Vystavujúce a vystavujúci: Karina Golisová, Jana Hojstričová, Michal Huba, Jana Ilková, Dominika Jackuliaková, Ľuboš Kotlár, Ema Lančaričová, Dominika Ličková, Lenka L. Lukačovičová, Kvet Nguyen, Tomáš Rafa, Lucia Sceranková, Tatiana Takáčová, Olja Triaška Stefanović

Kurátorka: Miroslava Urbanová



Autor diela: Michal Huba

Výstava *Pod spoločnou krehkou strechou* predstaví v priestoroch Slovenského inštitútu v Prahe práce pedagogičiek a pedagógov Katedry fotografie a nových médií na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Sleduje rôzne podoby a polohy spolunažívania, prežívania a kohabitácie ľudského druhu vo vlastnej koži, ale aj v čase a v priestoroch, ktoré sa nenávratne menia pod vplyvom jeho zásahov.

INFORMUJEME A ODPORÚČAME

KONCERT SKUPINY BEANS & BULLETS

Hudobné vystúpenie v rámci festivalu Stetson and Bourbon 2024.

2. 11. 2024 o 19:00 | Ostrokovice



V rámci 17. ročníku medzinárodného hudobného festivalu blues a južanského rocku Stetson and Bourbon v Otrokovickej Besede sa predstaví aj trnavská kapela Beans & Bullets.

Beans & Bullets prinášajú od roku 2012 energickú fúziu blues, swamp southern rocku, funku a hardrocku. Ich repertoár tvoria v prevažnej väčšine autorské skladby s charakteristickým a energickým zvukom starého aj moderného blues, underground v modernom šate, neobvyklé aranžmány a hlavne poctivé živelne zahraničné blues ovplyvnené funkcom, southern rockom a hardrockom. Popri autorských skladbách má kapela v playliste aj niekoľko precízne upravených významných skladieb.

Beans & Bullets zahrajú v zostave: Jakub Daniš – harmonika, spev, Michal Mandák – gitara, sprievodné vokály, Filip Paulo – bicie, sprievodné vokály a Milan Klenovský – basová gitara, sprievodné vokály.

Viac informácií o koncerte a programe festivalu nájdete na tomto [odkaze](#).

KNIŽNÉ NOVINKY

ALTA VÁŠOVÁ: KRADMO

F.R.&G., IVANKA PRI DUNAJI 2024

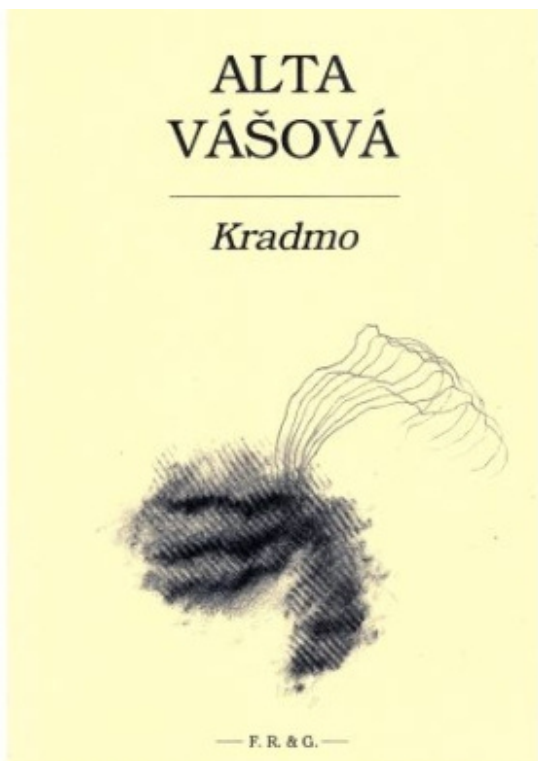


Foto: SLC

Stručná knižka záznamov, zápisov, sekvencií prežitého a premysleného apeluje na bazálnu ľudskú potrebu spolupatričnosti a hľadania toho, čo nás presahuje.

DÁVID DZIAK: ZÁPISNÍK JEDNÉHO CHLAPCA

ILUSTRÁCIE: KATARÍNA ILKOVIČOVÁ

FACE, FINTICE 2024



Foto: goodreads.com

Príbehy chlapca, ktorý je neposedný zvedavec a dobrodruh snívajúci o hlbokých moriach a vzdialených planétach vo vesmíre.

VÝZNAMNÉ VÝROČIE

35. VÝROČIE NEŽNEJ REVOLÚCIE

V novembri uplynie 35 rokov od udalosti, ktorú si dnes pripomíname ako štátny sviatok Deň boja za slobodu a demokraciu. Takzvanú *Nežnú* či *Zamatovú* revolúciu spustil dňa 17. novembra 1989, na Medzinárodný deň študentstva, brutálny zásah polície voči povolenej demonštrácii na pražskom Albertove, kde si študenti a študentky pripomínali 50. výročie uzatvorenia českých vysokých škôl nacistami a uctili si pamiatku študenta medicíny Jana Opletala, ktorý bol smrteľne ranený počas protinacistickej demonštrácie v roku 1939.

Demonštrácia a policajný zásah odštartovali reťaz ďalších prejavov spoločenskej angažovanosti v nasledujúcich dňoch a týždňoch, ktoré napokon viedli k odstráneniu komunistického režimu v Československu. K študentom sa pridali najprv výtvarníci, herci a divadelníci a postupne ostatné skupiny obyvateľstva. Na Slovensku vznikla Verejnosť proti násiliu a v Česku Občianske fórum. Hlavnými aktérmi Nežnej revolúcie na Slovensku boli Ján Budaj, Fedor Gál, Milan Kňažko, ktorý ešte niekoľko mesiacov predtým ako jediný Slovák podpísal petičnú iniciatívu českého disentu Několik vět, a mnohí ďalší. Prológom 17. novembra bola študentská manifestácia, ktorá sa konala 16. novembra v Bratislave a ktorá vstúpila do histórie ako odvážne študentské gesto za oslobodenie politických väzňov na Slovensku. Jedným z organizátorov bol aj vtedajší študent žurnalistiky a súčasný riaditeľ Slovenského inštitútu vo Varšave Milan Novotný.

Výsledkom úsilia „mužov revolúcie“ bol zásadný demokratizačný obrat v Československu. Po rezignácii komunistickej federálnej vlády bola dňa 10. decembra vymenovaná nová vláda a prezident Gustáv Husák podal demisiu. Dňa 29. decembra 1989 bol za prezidenta ČSSR zvolený Václav Havel. V júni 1990 sa uskutočnili prvé slobodné parlamentné voľby.

Nežnou revolúciou sa skončili štyri desaťročia vlády Komunistickej strany, ktorá získala moc v krajine prevratom vo februári 1948 a postupne si podmanila všetky sféry fungovania štátu, školy, médiá, aj podniky. Komunistická strana zakázala existenciu opozičných politických strán, prostredníctvom tajnej polície systematicky prenasledovala a perzekvovala odlišne zmýšľajúcich občanov a odporcov režimu a aktívne cenzurovala diela všetkých druhov umenia. Hranice štátu boli prísne strážené a nebolo možné voľne cestovať do zahraničia.

Nesloboda a všeobecný nedostatok viedli v priebehu rokov k rôznym prejavom nespokojnosti, k rezignácii či emigrácii jednotlivcov, no postupne tiež k vzniku protestných skupín, napríklad Charty 77, ktorej viac ako 1 800 signátorov poukazovalo na porušovanie ľudských práv a náboženských slobôd v Československu.

K definitívnemu pádu železnej opony však došlo práve zásluhou študentstva, predstaviteľov kultúrnej obce a bežných občanov a občianok, ktorý a ktoré sa vzopreli totalite nenásilným odporom v novembri 1989.

ZÁVEREČNÝ KONCERT OPERNÝCH KURZOV ŠATUROVEJ

1. 12. 2024 o 19:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

Slávnostné vystúpenie absolventov a absolventiek operných kurzov belcanto-lab, ktoré prebiehali pod vedením významnej slovenskej sopranistky Simony Houda Šaturovej a klaviristu Roberta Pechanca v Slovenskom inštitúte v Prahe.

PREZENTÁCIA PUBLIKÁCIE O DÓME SV. ALŽBETY

3. 12. 2024 o 17:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

Predstavenie fotografickej publikácie o významnej košickej sakrálnej pamiatke, najväčšom kostole na Slovensku, s fotografiami známeho pražského fotografa Jana Williama Drneka.

TAKMER PYŠNÁ PRINCEZNÁ (DIVADLO BEZ MASKY)

8. 12. 2024 o 16:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

Pôvodný slovenský rodinný muzikál autorov Michala Babiaka a Milana Malinovského, ktorý voľne vychádza z českej ľudovej rozprávky zo zbierky Boženy Němcovej a ikonického filmu *Pyšná princezná*.

FOKUS NA SÚČASNÚ SLOVENSKÚ LITERATÚRU: SLAVKA LIPTÁKOVÁ

11. 12. 2024 o 19:00 | 1. Podzemní antikvariát, Hybernská 22

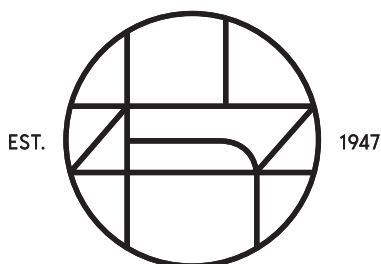
Finále celoročného cyklu literárnych diskusií s finalistami a finalistkami prestížneho ocenenia Anasoft litera 2023. Spisovateľka a scenáristka Slavka Liptáková predstaví svoj román *Krajina matiek*.



Slovenský inštitút Praha
Hyberná 1
110 00 Praha 1, Česká republika
www.slovenskyinstitut.cz
Tel: +420 721 466 298
E-mail: si.prague@mzv.sk



Sponzorom Slovenského inštitútu v roku 2024 je:



JAVORINA

Zmena programu vyhradená.
Zodpovedná redaktorka: Ľubica Krénová.

Účasťou na podujatiach Slovenského inštitútu v Prahe dávate súhlas so spracovaním osobných údajov.
Vaše osobné údaje nebudú poskytnuté tretím stranám na ďalšie spracovanie bez vášho vedomia.